INFECȚIA CU LEPTOSPIRE LA MAMIFERELE MICI (*RODENTIA, SORICOMORPHA*) - UN RISC PENTRU SĂNĂTATE PUBLICĂ

**Burlacu Victoria^{1,2}, Caterinciuc Natalia^{1,2}, Nistoreanu Victoria^{1,2},
Larion Alina², Guțu Arcadie¹, Melnic Vera¹, Culibacinaia Ecaterina¹**

¹Agenția Națională pentru Sănătate Publică, victoria.burlacu@ansp.md

²Institutul de Zoologie, Chișinău, Republica Moldova

vicnistoreanu@gmail.com

<https://doi.org/10.53937/9789975315975.03>

Mamiferele mici sunt rezervoare de agenți cauzali ai leptospirozelor, iar prin faptul că sunt larg răspândite în ecosistemele terestre și se adaptează rapid la modificările antropice și ale mediului, reprezintă o "mostră accesibilă de cercetare" din fauna sălbatică. Leptospiroza este o boală infecțioasă comună omului și animalelor și una din cele mai răspândite zoonoze pe teritoriul Republicii Moldova. Scopul studiului a fost determinarea particularităților ecologice ale faunei de mamifere mici, identificarea agenților cauzali ai leptospirozelor, evidențierea rozătoarelor cu portaj de leptospire în ecosistemele țării și pericolul pentru sănătate publică.

Pe parcursul anului 2017 au fost efectuate deplasări în teritoriile raioanelor Glodeni, Ocnița, Ungheni, Orhei, Cahul, Ștefan Vodă (puncte sentinelă), de asemenea r-lor Briceni, Edineți și mun. Chișinău (la indicații epidemiologice) pentru colectarea mamiferelor mici în diverse ecosisteme naturale și antropizate. Mamiferele mici au fost investigate la prezența anticorpilor specifici către *Leptospira* spp. Din Raportul Național, 2017 au fost obținute date privind morbiditatea prin leptospiroză în Republica Moldova.

Au fost instalate 4813 capcane/zi și capturate 1286 mamifere mici, fiind înregistrate 12 specii de rozătoare (*Apodemus sylvaticus*, *A. flavicollis*, *A. agrarius*, *A. uralensis*, *Mus spicilegus*, *M. musculus*, *Rattus norvegicus*, *Mycromys minutus*, *Myodes glareolus*, *Microtus* sp., *Microtus subtera-*

neus, *Dryomys nitedula*), 4 specii de soricide (*Sorex araneus*, *S. minutus*, *Crocidura suaveolens*, *C. leucodon*). Indicele mediu anual de capturare a mamiferelor mici a constituit 26,7%, pentru I semestru a fost de 14,7%, iar în al II semestru – 36,6%.

În zona de nord cercetările s-a efectuat în biotopuri naturale și antropizate, iar indicele mediu anual de capturare a fost de 31,1%, fiind semnalate 13 specii. Spectrul frecvențelor este dominat de speciile genului *Apodemus*, care sunt prezente practic în toate biotopurilor studiate.

Rezultatele de laborator denotă că în r-nul Glodeni se manifestă activizarea unui focar de leptospiroză de tip antropic amplasat în apropierea taberei de odihnă din loc.Hîjdieni. Prezența leptospirelor a fost determinată la 17,6% din numărul total de mamifere mici investigate din biotopul menționat. Anticorpi specifici față de serotipurile *Leptospira grippotyphosa* și *L.pomona* au fost evidențiate la speciile *Apodemus agrarius* și *A.sylvaticus*. Speciei *A.agrarius* îi revine o pondere de 66% din numărul total de mamifere mici semnalate cu rezultate pozitive, acesta fiind și specia dominantă în biotop. În limitele teritoriului zonei de odihnă și agrement din apropierea fluviului Nistru (loc.Unguri), bazinelor acvatice din localitățile Ocnița, Hădărești și Corești a fost semnalată activizarea focarului de leptospiroză, monitorizat în anii 2008-2011 și 2015. La speciile *A.agrarius*, *Myodes glareolus* și *Microtus* sp. s-au evidențiat serotipurile *L.grippyotyphosa* și *L.pomona*, ponderea rezultatelor pozitive a constituit 5,7% din numărul de probe investigate.

Un alt focar de leptospiroză de tip antropic (anterior necunoscut) s-a înregistrat în limitele loc.Vălcineț. Speciile implicate în procesul epizootic sunt *A.agrarius* și *A.flavicollis* la care s-a determinat serotipul *L.pomona*. Ponderea rezultatelor pozitive către leptospire a constituit 7,7% din numărul total de mamifere mici investigate.

În zona de Centru indicele mediu anual de capturare a mamiferelor mici a constituit 26,3%, fiind determinate 11 specii. Cel mai mare indice de capturare a fost înregistrat în biotopul palustru (42%) și în zona

de ecoton pădure-pârloagă (37,7%). *A.flavicollis* (A=32,3%) și *A.agrarius* (A=22,9%) în majoritatea biotopurilor cercetate sunt cele mai abundente specii.

În zona Sud indicele mediu anual de capturare a mamiferelor mici a fost de 18,3% și semnalate 10 specii, ce-a mai abundentă fiind *A.flavicollis* (31,6%). Cea mai răspândită specie prezentă în toate biotopurile cercetate din lunca r. Prut este *A.sylvaticus*, iar în cursul inferior al r. Nistru - *A.flavicollis* (F=100%). Mamiferele mici au fost examinate la prezența anticorpilor specifici către *Leptospira* spp. - rezultate pozitive nu au fost determinate.

În anul 2017 leptospiroza a fost înregistrată în r-le Drochia, mun.Tiraspol (câte un caz), în r-nul Briceni (un caz cu sfârșit letal) și mun.Chișinău (2 cazuri). Îmbolnăvirile au avut loc în lunile august (4 cazuri) și octombrie (1 caz). Au fost afectate grupele de vârstă mai mari de 18 ani. Pacienții s-au molipsit în timpul pescuitului în bazine de apă, folosind apa unui izvor de câmp și îngrijind propriile animale de companie.

Concluzii. Particularitățile ecologice a rozătoarelor, inclusiv prezența lor în toate biotopurile cercetate, gradul variat de antropizare a tuturor ecosistemelor favorizează contactul direct sau indirect al acestora cu omul. Prezența leptospirelor în populațiile mamiferelor mici indică un grad semnificativ de poluare a mediului înconjurător și în cazul condițiilor favorabile leptospirele patogene se pot transmite omului în timpul activităților cotidiene cum ar fi cele recreaționale, agricole, de creștere a animalelor etc. Persistenta focarelor naturale de leptospiroză, cu extinderea acestora și formarea unor focare de tip antropic, manifestarea epizootiilor în populațiile mamiferelor mici, au contribuit la apariția cazurilor de leptospiroză la om, preponderent în zona de Nord și Centru.

Studiul a fost efectuat în cadrul contractului de colaborare între Agenția Națională de Sănătate Publică și Institutul de Zoologie și în cadrul proiectului fundamental 15.187.0211F.